

tylko niektóre z nich wykonują zadania z zakresu władzy rządzenia (Pap. Rada do spraw Świeckich, Pap. Rada do spraw Popierania Jedności Chrześcijan), jednak gł. spełniają funkcje studyjne, promocyjne lub kontrolne; powierzone im zadania odpowiadają szczególnym celom związanym z realizacją misji Kościoła w świecie; na mocy konstytucji apost. → *Pastor bonus* ich dotychczasowe nazwy zostały zmienione i ujednoczone w celu wskazania ich stabilności i autonomii charakterystycznej dla dykasterii kurialnych [R. = Rada].

Elżbieta Wileńska

I. PAPIESKA R. do spraw INTERPRETACJI TEKSTÓW PRAWNYCH, Pap. R. do spraw Tekstów Prawnych, Pontificium Consilium de Legum Textibus – utworzona na mocy konstytucji apost. *Pastor bonus* z 28 VI 1988 pap. Jana Pawła II; jej gł. zadaniem jest dokonywanie autentycznej interpretacji norm prawa powsz. Kościoła łac. i kat. Kościołów wsch. oraz czuwania nad przestrzeganiem legalności w działalności ustawodawczej organów władzy niższych od najwyższego ustawodawcy kośc.; nazwa i kompetencje obecnej R. podlegały kilkukrotnym zmianom; poprzedzały ją: 1917-84 Pap. Komisja do spraw Autentycznej Interpretacji Kodeksu Prawa Kan., 1963-84 – Pap. Komisja do spraw Rewizji Kodeksu Prawa Kan. z 1917, 1967-84 – Pap. Komisja do spraw Interpretacji Dekretów Soboru Wat. II, 1972-91 – Pap. Komisja do spraw Rewizji Kodeksu Wschodniego Prawa Kan., 1984-88 – Pap. Komisja do spraw Autentycznej Interpretacji Kodeksu Prawa Kan. z 1983 (→ papieskie komisje III).

Struktura obecnej R. jest typowa dla dykasterii Kurii Rzym.; na czele stoi przewodniczący, wspomagany przez sekretarza gen. i zespół urzędników; członkami są kardynałowie i biskupi, wspierani przez zespół konsultorów mianowanych przez papieża spośród kanonistów z różnych krajów (z Polski – J. Krukowski i T. Pieronek); w pewnej mierze spełnia ona w Kościele funkcje analog. do trybunałów konstytucyjnych państw współcz.; jej kompetencje obejmują: 1° dokonywanie autentycznej interpretacji powszechnych ustaw kośc. po zasięgnięciu opinii in. zainteresowanych dykasterii Kurii Rzym., z zachowaniem procedury ustalonej w *Ogólnym regulaminie* Kurii Rzym. i jej własnym *Regulaminie*; kompetencje te dają jej zastępcze uczestnictwo we władzy ustawodawczej papieża; wydane przez nią odpowiedzi dotyczące znaczenia interpretowanych norm prawnych, potwierdzone pap. autorytetem, mają taką samą moc jak interpretowana ustawa i podlegają promulgacji w → „Acta Apostolicae Sedis”; od 1991 w tekście odpowiedzi udzielonych przez R. na przedłożoną jej wątpliwość co do znaczenia obowiązujących norm prawnych zaznaczane jest, iż papież ją „potwierdza i nakazuje promulgować”; 2° kontrolę aktów normatywnych, polegającą na sprawdzeniu, czy akty wykonawcze in. dykasterii Kurii Rzym. są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującego prawa kan. i sporządzone w poprawnej formie; 3° kontrolę sprawowaną w formie *recognitio* względem aktów normatywnych kośc. prawa partyk. przed ich promulgacją, stanowiących przez kolegialne organy biskupów (dekrety ogólne, instrukcje, statuty Konferencji Biskupów i uchwały synodów prow. oraz plenarnych zarówno Kościoła łac., jak i kat. Kościołów wsch.); 4° wydawanie oceny na wniosek zainteresowanych osób, czy ustawy partyk. i dekrety ogólne stanowiące przez organy władzy niższe od najwyższego prawodawcy kośc. są zgodne z powsz. ustawami Kościoła; po promulgacji CCEOr z 1990 i zniesieniu ustanowionej 10 VI 1972 przez pap. Pawła VI Pap. Komisji do spraw Rewizji Kodeksu Wsch. Prawa Kanonicznego, powierzono R. także interpretację kanonów tego kodeksu i ustaw wspólnych dla kat. Kościołów wsch. (*List Sekretariatu Stanu* z 27 II 1991).

J. Herranz, *Il Pontificio Consiglio della interpretazione dei testi legislativi, w: La Curia Romana nella cost. ap. „Pastor bonus”*, CV 1990, 467-481; J. Krukowski, *Kompetencje Papieskiej R. do spraw Interpretacji Tekstów Prawnych*, ACr 26(1994) 545-555; P. Vito Pinto, *Pontificio Consiglio per l'interpretazione dei testi*

legislativi, w: Commento alla „Pastor bonus” e alle norme sussidiarie della Curia Romana, CV 2003, 223-228; J.I. Arrieta, *Papieska R. do spraw Interpretacji Tekstów Prawnych*, w: *25-lecie promulgacji Kodeksu prawa kanonicznego. Obowiązywanie i stosowanie w Polsce*, Ł 2009, 45-58.

Józef Krukowski

II. PAPIESKA R. do spraw POPIERANIA JEDNOŚCI CHRZEŚCIJAN, Pontificium Consilium ad Unitatem Christianorum Fovendam – powołana na mocy konstytucji apost. *Pastor bonus* z 28 VI 1988 pap. Jana Pawła II jako kontynuacja utworzonego 1960 przez pap. Jana XXIII → Sekretariatu do spraw Jedności Chrześcijan; jej gł. zadaniem jest prowadzenie działalności ekum., a zwł. praktyczna realizacja dyrektyw ekum. Soboru Wat. II, właściwa interpretacja katolickich zasad → ekumenizmu, inicjacja i koordynacja ekumenicznego → dialogu (III) oraz przygotowywanie we współpracy ze Świat. Radą Kościołów (→ Ekumeniczna Rada Kościołów) corocznego Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan; R. składa się z 40 członków – kardynałów i biskupów (z Polski – H. Muszyński i A. Nossol) oraz 24 duchownych i świeckich konsultorów; na jej czele stoi przewodniczący (do 2000 – E.I. Cassidy, nast. do VI 2010 – W. Kasper, obecnie – K. Koch), wspomagany przez sekretarza i podsekretarza; w ramach R. działa sekcja wsch. z 2 asystentami zajmującymi się sprawami Kościołów prawosławnych tradycji bizant. i orientalnej oraz sekcja zach. z 5 asystentami, których zadaniem są kontakty z różnymi konfesjami zach.; R. współpracuje także z Komisją do spraw Kontaktów Rel. z Judaizmem, ustanowioną 1974 przez pap. Pawła VI; opracowuje i wydaje dokumenty ekum., m.in. *Directoire pour l'application des principes et des normes sur l'oecuménisme* (CV 1993; tzw. nowe dyrektorium ekum.), *The Ecumenical Dimension in the Formation of Those Engaged in Pastoral Work* (CV 1997) o ekum. wymiarze formacji pastoralnej, *Gemeinsame Erklärung zur Rechtfertigungslehre* (CV 1999) dotyczącej nauki o usprawiedliwieniu oraz *Eccelesiological and Canonical Consequences of the Sacramental Nature of the Church. Ecclesial Communion, Conciliarity and Authority* (CV 2007; tzw. dokument z Rawenny) o eklezjol. i kan. konsekwencjach sakramentalnej istoty Kościoła; wydaje także biuletyn w języku ang. „Information Service” i franc. „Service d'information”.

J.I. Arrieta, *La reforma de la Curia Romana (Comentario a la constitución apostólica „Pastor bonus”)*, IusCan 29(1989) 185-204; N. Del Re, *Mondo vaticano. Passato e presente*, CV 1995, 389-390; J. Bosch Navarro, *Diccionario de ecumenismo*, Navarra 1998 (*Ekumenizm. Maty słownik*, Wwa 2007, 245-246); W. Thönissen, *Lexikon der Ökumene und Konfessionskunde*, Fr 2007, 1031-1032.

Leonard Górka, Stanisław Józef Koza

III. PAPIESKA R. do spraw DIALOGU między RELIGIAMI, Pontificium Concilium pro Dialogo inter Religiones – utworzona 1988 z istniejącego od 1964 → Sekretariatu do spraw Religii Pozachrześc.; 11 III 2006 – 25 VI 2007 była połączona z Pap. R. do spraw Kultury (→ papieskie rady X); jej zadaniem jest promowanie rel. i teol. dialogu Kościoła z niechrześcijanami oraz nawiązywanie z nimi współpracy; współdziałając z Kongr. Nauki Wiary, Kongr. Kościołów Wsch. oraz Kongr. Ewangelizacji Narodów, R. popiera i koordynuje kontakty z instytucjami religii pozachrześc. oraz organizuje spotkania mające na celu wzajemne poznanie się i zrozumienie przesłania poszczególnych tradycji rel., ukazywanie i obronę godności człowieka, jego dóbr duchowych i materialnych; ustosunkowuje się także do dezyderatów bpów diec. z krajów zdominowanych przez religie niechrześc., przygotowuje specjalistów dialogu międzyrel. oraz przeprowadza konsultacje z ekspertami z wielu dziedzin nauki, służące wzajemnemu poznaniu się przez wyznawców różnych religii; jej priorytetem jest postawa respektu względem wartości duchowych in. religii, przy jednoczesnym staraniu się o owocne przepowiadanie Ewangelii; przy wypełnianiu misji dialogu uwzględnia kompetencje Kongr. Ewangelizacji Narodów odnoszące się do troski o misję głoszenia; inicjując i popierając różne formy dialogu międzyrel., przestrzega przed permis-